

PROFESYONEL SES¹

Nalân YİĞİT

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Konya

İlk Kayıt Tarihi: 19.03.2012

Yayına Kabul Tarihi: 13.04.2012

Özet

Profesyonel ses, mesleği gereği sesini konuşma ve/veya şarkı söylemek amacıyla kullanan kişi olarak tanımlanabilir. Profesyonel seslerin seçimi, eğitimi, yaşamı, sağlıklı ve iyi bir teknikle şarkı söyleyebilmeleri önemlidir. Bu derlemede, daha çok şarkı söyleyenlerle ilgili konulara yer verilerek her ses için gerekli koşullar üzerinde genel bir çerçevede durulmaya çalışılmıştır. Profesyonel seslerin seçimi ve değerlendirilmesinde, bakımı ve korunması için multidisipliner yaklaşım daha yararlı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel ses, ses eğitimi, performans, sesin değerlendirilmesi

PROFESSIONAL VOICE

Abstract

A professional voice can be defined as someone who has to use his voice for speaking/singing due to his or her profession. In the selection of professional voices, criteria such as education, life, health, and ability to sing using the most appropriate method are important. In the present review, we tried, within a general framework, to define the necessary conditions for every kind of voice by focusing particularly on those who use their voice for singing. A multidisciplinary approach seems to be beneficial in the selection and evaluation as well as in the maintenance and protection of professional voices.

Key words: Professional voice, voice education, performance, voice evaluation

1. Giriş

“Mesleklerinde başarılı olmak için seslerine bağlı olan insanlar, profesyonel ses kullanıcısı olarak düşünülürler”. “Ses kaliteleri etkilendiğinde, iş performansları da bundan etkilenecektir”(Stemple, Glaze and Gerdemann, 2000;398). Bunlardan opera ve konser şarkıcıları, popüler müzik alanında şarkı söyleyenler, tiyatro sanatçıları ve öğretmenler (özellikle müzik öğretmenleri) elbette ki ilk sırada düşünülmelidir.

1. KBB ve BBC Derneği tarafından 2-3 Aralık 2011 tarihlerinde düzenlenen “Ses ve Yutma Bozukluklarına Güncel Yaklaşım” konulu toplantıda özetlenerek sunulmuştur.

“En eski müzik aleti insanın ses oluşturma sistemidir” (Zeren, 1995;240). Öyleyse en eski müzik aracı da insanın kendi sesidir. “İnsan sesiyle dramatize etme gücü, opera sanatının gerektirdiği müzikle hitabetme (recitation) türüne doğru geliştikçe, okuyucunun boğaz mekanizmasına sağlaması gerekli teknik maharet de, sadece amacı gerçekleştirmeyi mümkün kılan bir araç olmakla yetinmez, aksine olağanüstü düzeye ulaşmış bir temel eleman olma niteliğini kazanarak, icrada en ön planı işgal eder” (Altar,1993;59). Bu gelişmeyle şan okulları ve bel-canto ortaya çıkmıştır. 19. yüzyıla kadar şan pedagojisi çeşitli ülkelerde, çeşitli şan metodcuları sayesinde gelişti. Bu ses metodcularından M. Garcia bilimsel alanda da çalışmalar yapmıştır (Altar, 1993).

“Her ne kadar dolu (fuller) ses ve daha iyi teknik başarılar, operet ve popüler şarkılar söyleyenlerden çok opera şarkıcılarından istenmiş olsa da, yaklaşık 1920'lere kadar ‘klasik’ ve ‘popüler’ şarkı söyleme arasında temel bir farklılık yoktu. 1920'lerde ve sonrasında popüler şarkıcılar mikrofonu kullanmaya başladıkları için (ki bu artık sesi yansıtmaya amacı gerektirmiyordu) bu iki stil birbirinden ayrıştı”(Pleasants, 2004; 346).

Günümüzde sesin toplum hayatındaki öneminin artması ve sesini meslek olarak kullananların çoğalmasıyla (Şenocak 1983), vokal mekanizmadaki sorunlara ve ses eğitimine daha çok dikkat çekilmiştir.

Bu çalışmada sesin daha çok klasik müzikteki kullanımını ve her türde şarkı söyleyenler için gerekli temel konulara değinilmiştir.

2. Profesyonel Seslerin Seçimi ve Eğitimi

Şarkı söyleyen herkes için ses eğitimi gereklidir.... Foniatri alanındaki gelişmelerle sesin incelenmesi ve hastalıklarına daha kolay ve çabuk çareler bulunması açısından bir çok konu aydınlanmıştır. Bu gelişmelerle ses eğitiminin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. (Sabar, 2008;31).

Profesyonel seslerde anatomik yapıların sağlıklı ve şarkı söylemeye uygun olması ve fizyolojik yasaların mükemmel işlemesi ön koşul olarak;

İyi bir müzik kulağı,

Duyduğu melodiyi tekrarlarlarken güzel tınlayan bir ses, yani kaliteli bir materyal,

Şarkı söylemek için kararlılık ve istek gereklidir (Sabar,2008).

Bu koşullar tamamsa artık gırtlığın beceri kazanabilmesi, doğru çizgide gelişebilmesi için iyi bir eğitimci ve ses eğitimi gerekmektedir.

Sabar'a (2008;88) göre; İyi ses tınlatma, iyi bir atak için şarkıcının beyinde hazır olması gereken önemli noktalar vardır. Bunlar;

1. Gerilimsiz bir vücut, doğru bir duruş,

2. Güzel bir nefes ve destek,
3. Açık gırtlak, doğru pozisyon,
4. Doğru artikülasyon,
5. Güzel ton duygusu.

Ses eğitiminde doğru postür ve doğru solunum çalışmaları ilk sırada yer alır. Doğru bir duruş ses sanatçısı için çok önemlidir. “Gösteri sırasında yanlış postüre bağlı olarak doğan enerji kaybıyla başa çıkılamayacaktır. Durağan ama rahat ve akıcı bir hareket sağlayan düzgün postürle kendimizi daha hafif hisseder, hem de hareketlerimizi zorlanmadan yapabiliriz”... Özellikle başın boyun üzerindeki pozisyonu (ömür) ayakların dengeyi sağlama durumuna özen gösterilmelidir (Ömür, 2004;54,55).

“Bazı şarkıcılar, şarkı söylerken ellerini epigastriumlarına koyarak buradaki bir kasılmayı diyafragmalarına kondururlar. Böyle bir şey olmadığını ses eğiticileri ve bunlara yol göstermek zorunda olan larengolojistler mutlaka bilmelidir. Soluk verirken diyafragma gevşerken karın kasları kasılır”(Şenocak, 1983;359,360). Solunum refleksi olmalıdır. Ses, soluğun boşaltılmaya başlamasıyla birlikte ağızdan çıkmalıdır. Soluk alırken doğrudan akciğerler değil, karın kasları kullanılmalıdır.... Solunum şarkı söylerken istemli reflekse dönüştürülmelidir.... Nefesi ayarlayan tüm kasların bir sporcudaki kadar gelişmiş ve esnek olması çok önemlidir (Ömür,2004;56,57)

Açık gırtlak, için esnemek gerekir. Esneme rahatlatır ve boğazın genişlediğini hissedersiniz. Yumuşak damağın yükselmesi yansıma olduğunu gösterir ve dil yatar, düşer, düzdür. Esnemede larenks düşer, çene asılıdır. Küçük dilin yükselmesiyle (canlı bir esneme anı) şarkı söylemek için en iyi pozisyona yaklaşırız. Burundan derin bir nefes alındığında akciğerlerin taze bir nefesle dolduğu zaman farenks’in bütün bölümlerinde dikkate değer bir açıklık oluşur. Rezonatörlerdeki bu açıklık hissi olmadan şarkıcı başaramaz (Miller, 1996;58, 59).

Sesin oluşumunda etkili olan rezonans için çalışmalar yapılmalı, egzersizlerle doğru yerde ses üretmek için, sesin uygun rezonans bölgelerine yönlendirilmesi, burada oluşacak tınları en iyi şekilde kullanması gerekir. Şarkı söyleyenler her gün ses egzersizleri yapmalı. “Bu egzersizler önceleri sesi geliştirmek, esneklik ve güç kazandırmak için, daha sonraları kazanılan bu performansı korumak ve mükemmelere ulaştırmak için yapılmalıdır” (Sabar, 2008;33).

Profesyonel ses kullanıcıları konuşma seslerini korumaya da dikkat etmelidirler. Doğru ses perdesinden, uygun şiddette ve düzgün artikülasyonla konuşmaya özen gösterilmelidir. Bunlara dikkat etmeyen kişiler ses eğitiminden faydalanmalıdır. “Şan eğitimi sırasında rölaksasyona, karın kasları ve diğer ses yolları kaslarının gerginlik ve koordinasyonuna önem verilmelidir” (Ömür ve Ökçün,1996;135).

Çalışma sırasında üretilen tınların güzelliği duygusal olarak algılandığında sesi

taşıma becerisi ile birlikte ifade gücünün de arttığını görürüz... Kas hareketleri doğru olsa bile bu duygu eksikliği sesin renklenmesini, güzelleşmesini önleyecektir (Sabar; 2008;34).

Ses eğitiminde anatomik özellikler yanında bireyin kişilik özelliklerinin de önemli rolü vardır. Bu nedenle eğitim alan bireylerin ruhsal ve fiziksel yönleriyle bir bütün olarak tanınmasını gerektirmektedir

Sanatçının kendine güveni zamanla duygusal ve teknik olarak gösterdiği gelişmeye bağlı olarak artar. Sahne hakimiyeti iyi bir sesle birleştiğinde uyumlu bir başarı sağlanmış olur (Ömür, 2004;57).

2.1.Sesin Sınıflandırılması

Ses eğitiminin doğru bir çizgiye oturtulabilmesi için eğitilecek sesi tanımak gerekir. Bu kararı verirken sesin genişliği, volümü, rengi ve register geçiş noktalarının iyi saptanması gerekir (Sabar, 2008;106). Genellikle ses eğitimi alanlar, opera ve konser şarkıcıları bu konuyu bilir. Her sesin kendine özgü imkanlarının tespit edilip, bu imkanların doğru yönlendirilmesi önemlidir. Sabar'a (2008;106) göre; yanlış yapılandırma yüzünden yanlış ses gruplarında şarkı söylemeye çalışan ve bunun acısını çeken şarkıcılar çoktur.

Her ses kendi ses türüne ait ses ranjına sahip olmalıdır. Ses ranjının geliştirilebilmesi vokal yapı ve sesin sınıflandırılması ile ilişkilidir (Miller, 1996;163). Doğuştan gelen ve teknik özelliklerle uğraşmak gerekir. Vokal çevre ve eğitim, vokal kategori ve ranji için belirleyicidir. Kültürel davranışların da bir çok vokal olayda etkili olduğu bilinmektedir Miller, 1996;163).

2.1.1.Ses grupları

Her sesin grubunun doğru tespit edilmesi klasik eğitim alan bir profesyonel ses adayı için çok önemlidir. Tüm öğrenim ve mesleki hayatı boyunca sağlıklı bir ses eğitimi ve ses kullanımı açısından hayati önem taşır. Ses grupları, ana gruplar (soprano, mezzosoprano, alto, tenor, bariton, bas) dışında, sesin esnekliği, ajilitesi, ses genişliği, etkileme gücü gibi özelliklere göre de alt gruplara (lirik, dramatik, spinto, koleratur vb.) ayrılmaktadır. Bu, özellikle opera ve konser şarkıcılığında çok önemlidir. Her alt grubun opera literatüründe kendine ait repertuarı vardır.

3. Profesyonel Ses için Performansın Önemi

Performans öncesi ses korunmalı. Bağırılmamalı, aynı önlem yüksek dinamik seviyelerde olan (araba kullanırken, tren, uçak, metro gibi) gürültülü ortamlarda da alınmalı. Bu ortamlarda konuşma egzersizleri yapılmalı. Performans veya prova gününde kişi fazla konuşmamalıdır. Her şarkıcı "marking" için teknik öğrenmelidir (Miller, 1996;222). Marke söylemek sesin yalnızca merkezini aktive edip hafifçe destekleyerek doğru bir çizgide kullanmak demektir. Marke edebilmek için sesini iyi

kullanmayı öğrenmiş olmak gerekir, aksi halde dinlendirme amacıyla marke ettiğini zanneden şarkıcı sesini boş yere yormuş olur (Sabar, 2008;123).

Gösteri sonrası kutlama partileri ve kulislerde yüksek sesle konuşmalardan da kaçınılmalı veya konuşmak durumunda kalırsa özel dikkat gösterilmeli (Ömür ve Ökçün, 2011;135). Bütün profesyonel sesler konuşma sesinin eğitimine de özen göstermeli. Güzel sesi olan kişi, yeterli solunmayı, iyi konuşmayı ve sözcüklerdeki vurguları bilmeli ve bunlara gerekli önemi vermelidir. Solunum ve dudak hareketlerindeki yetersizlik ses sorunlarına sebep olur (Burad ve Çağlar, 1972;32).

Konser ve prova yapılacak salonların koşulları (akustik, büyüklüğü, sıcaklık, nem oranı, havasının temizliği vb.) şarkı söylemeye uygun olmalı. Şarkıcının sesini projekte edebilmesi (parlaklığını, ön pırıltısını, maskesini kaybetmeden taşınabilmesi (Sabar, 2008;125) geniş salonlarda rahat duyulabilmesini sağlar. Bu özellik 'singing formant'la ilgilidir. Singing formant, "akustik olarak yüksek spektrumda tepki verir. Bütün ünlü seslerde meydana gelir. Opera ve konser şarkıcılığının karakteristiğidir. Vokal pedagojide maskede şarkı söylemek olarak geçer" (Sundberg, 2004;86). Eğer bu özellik için salon uygun değil ve mikrofon kullanılacaksa şarkıcının orkestrayı / piyano eşliğini ve kendisini duyabilmesi sağlanmalıdır. Vokal mekanizma üzerinde kontrolü sağlayabilmesi için.

Bir konser yada temsil öncesi ses sanatçılarının endişeleri (anksiyete) olması ne-redeyse kaçınılmazdır. Planlanmış önemli bir performans öncesi yaşanan emasyonel stresi kontrol edebilmeyi öğrenmek gerekir. Şarkıcının psikolojik durumu ses mekanizmasını doğrudan etkiler.... Normal koşullarda profesyonel sesler anksiyetelerini kontrol altında tutmayı başarırlar. Hatta bazı ünlü sanatçılar bu anksiyetenin avantaj olduğunu öne sürer. Bu anksiyeteyi seyircilere aktardıkları enerji ve heyecanın içine katmayı öğrendiklerinde başarı kazandıklarını söylerler (Ömür ve Ökçün, 1996;137). Bazen en dayanıklı ve sağlıklı sanatçılarda bile stres büyük sorun oluşturabilir.

"İcracı, bestecinin düşüncesindeki, duygularındaki ses dünyasını gerçekleştiren kişidir.... Bu işi yaparken kendi duygularını ve düşüncelerini de işin içine kattığı için yorumcu durumuna geçer.... Bu durum içinde çalışmasını güçlendirmek amacıyla, bir bilim adamı gibi hazırlanmak, sezgilerini, duygularını az ya da çok bilimsel kesinliğe olan gerçeklere bağlamak, türlü çağlarda, türlü bestecilerle ayırtı, hız ve -daha da önemlisi- tını anlatan sözlerin ne anlama geldiğini incelemek,... bestecinin ruh durumunu, düşüncelerini, duygularını kavramaya çalışmak durumundadır" (Mimaroglu, 1970;272,273).

Operada, müzik partilerini söylerken yapılan teatral ve müzikal aktivite ile rolün gerektirdiği sahne performansı, sanatçıda bulunması şart olan güçlü kişilik ve karizma ile bir arada bulunmalıdır. 49 Sahne üzerindeki başarı yüksek bir performans gerektirir ve en büyük ödülü seyircinin alkışıdır. Sanatçıyla seyirci ilişkisi, sahne gerisindeki çalışmalarla değil, bizzat sahne üzerinde doğan ve gelişen bir sevgi ilişkisidir (Ömür,

2004;49).

Davran'a (1997;203) göre; Sanatçılar, sahne hayatlarının her evresinde, kendi seslerinde ve şarkı söyleme biçimlerinde yeni yollar denerler ve geliştirirler. Bu evreler, her sanat dalında olduğu gibi üç tanedir.

1. Sahneye çıktıkları ilk yıllarda daha çok fizik gücüne dayalı şarkı söylerler. Soluklarını ve yeterli olarak gelişmemiş tekniklerini gençliğin verdiği fizik güçleriyle desteklerler... Bu yıllara sanatçının "çiraklık" yılları,

2. Otuz beş ile elli yaşları arasında tüm öğrendiklerini ve tekniğini müzik yapmaya ayırdığı evredir Bu evrede daha çok teknik daha az fizik gücü kullanır. Bu yıllara sanatçının "kalfalık" yılları,

3. Elli yaşından sonra sanatçının yalnız teknik gücüyle şarkı söylemeye başladığı yıllar gelir. Fizik gücü azalmaya başladığı için daha fazla tekniğe dayalı şarkı söyleme arzusu duyar... Bu evrede sanatçının tekniği ve bilgisi en üst sınıra ulaşır. Bu yıllara da sanatçının "ustalık" yılları diyebiliriz.

Profesyonel seslerin yetişmesi; sesinin disiplin altına alınması, belli direnç kazandırılması; piyano, forte ve legato söyleyebilme yeteneğinin geliştirilmesi ve söyleyip hem de sahnede oynayabileceği yapıtlara hazırlanabilmesi için, zor ve yorucu seneler geçirmesi gerekmektedir (Davran, 1997;39)

4. Profesyonel Seslerin Değerlendirilmesi

Profesyonel seslerin mesleğin başlangıcında ve daha sonrasında bazı değerlendirmelerden geçmesi gereklidir. Profesyonel ses adayı için anatomik yapı ve fonksiyonlarının sağlıklı ve uygun olup olmadığının bir KBB uzmanı tarafından ve vokal kapasitenin de deneyimli bir şan hocası tarafından değerlendirilmesi gerekir.

Hatalı ses kullanımı veya teknik bir problemden şüpheleniliyorsa, profesyonel ses kullanıcılarının yaptıkları işi uygulamaları esnasında seslerinin değerlendirilmesi çok önemli bilgiler verebilir. Hastanın vokal tekniği değerlendirilirken, postürü, nefes tekniği için toraksı ve karın duvarı, boyun kasları, dilin ve larenksin pozisyonu da incelenmiş olur. Ancak bunun için hekimin vokal teknikleri bilmesi yada deneyimli bir şan öğretmeni ile birlikte değerlendirmesi gerekir (Kırış ve Müderris, 2011).

Seslerine olan büyük ihtiyaçlarından dolayı profesyonel ses kullanıcıları için larenks ve ses üretimi ile ilgili alanları ilgilendiren problemlere karşı aşırı duyarlıdırlar (Kırış ve Müderris, 2011;65). Ses, respiratuar, larengeal ve rezonans sistemlerinin bir bütünüdür ve çok boyutlu bir mekanizma ile oluşur. Bu nedenle değerlendirilmesi de çok boyutlu olmalıdır (Uğur ve Gündüz, 2011;17).

Konuşma ve şarkı söylemede işitsel feedback çok önemlidir. Kontrol mekanizmasında işitme kaybına bağlı olarak vokal bozulmalar ortaya çıkabilir (Sundberg, Prame

ve Iwarson, 1996; Akt: Kırış ve Müderris, 2011;63).

Şarkı söyleyebilmek için hazır olmak lazım. (Miller, 220). Fiziksel, vokal ve teknik kapasitenin kullanılabilmesi için kondisyonlu olmak lazım. Şarkıcının vokal kondisyon üzerindeki kontrolü için belli alışkanlıkların göz ardı edilmemesi gerekir (Ballantyne, 1961, pp.541-557; Akt.: Miller, 1996;220).

Ses için iyi olmayan şeyler yapılmamalı. Uzun süreli çalışmalar, provalar ve konserler planlanmamalı. Elastikiyetini kaybeden yapı birkaç gün ara vermekle kendini onaramaz. Sigara içmemeli ve içilen ortamlarda bulunmamalı. Boğazı temizleme sendromu, kuruma daha ileride tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Özellikle kanser riski (akciğer, dil, trakea, larenks) şarkıcıyı korkutmalı (Miller, 1996;220). Sık geçirilen üst solunum yolu enfeksiyonları zamanında tedavi edilmeli.

Profesyonel sesin en önemli korkusu sesinin kısa veya uzun süreli kısılmasıdır. Sesin kalitesini değerlendirmede deneyimli ses eğitimcileri sesi dinleyerek değerlendirme yapmaktadır. Bu en iyi yöntemlerden biridir ve eğitilmiş kişiler tarafından yapılan bu değerlendirmede hata payı oldukça azdır (Uğur ve Gündüz; 2011;17). Ancak günümüzde gelişen teknik imkanlar ve ses konusundaki bir çok bilinmeyen artık bilinmesi nedeniyle multidisipliner bir yaklaşımla sesin; ses patologları, KBB ve Foniatri alanında uzman kişiler, ses eğitimcileri gibi bir uzman grubu tarafından değerlendirilmesi ses sorunlarının tedavisinde çok yararlı olacaktır.

Özellikle bayan profesyonel seslerde menstrüasyon dönemleri ve menapozda ses-te bazı değişiklikler görülebilir. Bunlar damarsal ve salgısal etkenlere bağlıdır (Burad ve Çağlar, 1972;28). Bu dönemlerde ses kullanımına dikkat edilmesi gerekir. Bedensel değişikliklerin farkında olarak, genel sağlık, ses sağlığı ve bakımı kurallarına herkesten daha çok önem verilmeli ve sürekli kontrol altında olmasına dikkat edilmelidir. Hiç bir çeşit aşırı davranışı olmayan düzenli bir yaşantısı olmalı. Ses sağlamlığı, bedensel yapı sağlamlığı ile psikik duruma sıkıca bağlıdır (Burad ve Çağlar, 1972;30).

Zeka, karakter, stil ve kişilik özellikleri de profesyonel ses kullanıcısı için önemlidir. Genel davranış, görünüm ve rol kabiliyetleri açısından değerlendirilmelidir (Şenocak, 1990;120).

Profesyonel ses kullanıcılarının ses sorunlarıyla karşılaşması durumunda stres faktörleri ve bunlarla başa çıkma metotları da sorgulanmalıdır (Öğüt ve Şahin, 2011;10,11),.

5. Sonuç

Yukarıda açıklanan konular çerçevesinde profesyonel seslerin; yeterli/istenen seviyede müzik kulağına ve ses materyaline, ses organını ustaca kullanabilme becerisine ve tüm bunlar için sağlıklı bir yapıya sahip olmaları gerekir.

Profesyonel seslerin yetişmesi; sesinin eğitim sürecinde esneklik ve dayanıklılık kazanması, ses karakterinin ortaya çıkarılması, müzikal dinamikleri yapabilme becerisinin elde edilmesi ve sahnede oynayacağı yapıtlara-rollere- hazırlanması için, uzun ve yorucu bir süreç geçirmesi gerekmektedir. Bu süreçte deneyimli ses eğitimcileri ve iyi donanımlı ses laboratuvarlarında bu alanda yeterli bilgi ve deneyime sahip uzmanlarla profesyonel seslerin takibi ve ses sorunlarının çözümünde multidisipliner bir yaklaşım çok önemlidir.

6. Kaynaklar

- Altar, C.M. 1993. *Opera Tarihi*. 2. Cilt. Acar Matbaacılık A.Ş. s.59,66,67.
- Burad, E. Ve Çağlar, Y. 1972. *Sesiniz*. DSİ Matbaası. No: I. 6/77-72. Ankara. s. 28,30,32.
- Davran, Y. 1997. *Şarkı Söyleme Sanatının Öyküsü*. Önder Matbaacılık. Ankara. S.203.
- Kırış, M., Müderris, T. 2011. “Profesyonel Ses”. *Kulak Burun Boğaz Dergisi Özel Sayısı*, Cilt/ Vol:4, Sayı/No:2. www.turkiyeklinikleri.com. S.61,63,65.
- Miller, R. 1996. *The Structure of Singing: System and Art in Vocal Technique*. Wadsworth Group/Thomson Learning 10 Davis Drive. Belmont CA 94002-3098. USA. s. 58,59,163,220,222.
- Mimaroglu, İ.K. 1970. *Musiki Tarihi*. Varlık Yayınları. s.272,273.
- Öğüt, M.F., Şahin, M. 2011. “Psikojenik ve Diğer Davranışsal Ses Bozuklukları”. *Kulak Burun Boğaz Dergisi Özel Sayısı*, Cilt/Vol:4, Sayı/No:2. www.turkiyeklinikleri.com. s. 59.
- Ömür, M., Ökçün, E. 1996. “Profesyonel Ses Hastalıkları ve Tedavisi”. *Ses ve Ses Hastalıkları*. Ed.Ali Oğuz ve Alp Demireller. Ekin Tıbbi Yayın. ?. s.135.
- Ömür, M. 2001. *Sesin Peşinde*. Pan Yayıncılık. s.49,54-57.
- Pleasants, H. 2004. Popüler Singing- (Singing). *The New Grove Dictionary of Opera*. (Ed. Stanley Sadie). NO:17. Oxford University Pres. USA. s.346.
- Sabar, G. 2008. *Sesimiz (Eğitimi ve Korunması)*. Pan Yayıncılık: 137. Birinci Baskı. İstanbul. s.31-34,106,123,125.
- Stemple, J.C., Glaze, L. and Gerdemann, B.K. 2000. *Clinical Voice Pathology (Theory and Management)*. Sigular Publishing Group Thomson Learning. s.398.
- Sundberg, J. 2004. The Voice. *The New Grove Dictionary of Opera*.(Ed. Stanley Sadie). No:1. Oxford University Pres. USA: s. 86.
- Şenocak, F. 1990. Profesyonel Ses, sahne ve Benzeri Sanatkarların Özel Sorunları. *Otolaren-golojide ve Sanat Dallarında Disfoniler İnternasyonal Simpozyumu*. 8-11 Ekim. İstanbul. s. 120.
- Şenocak, F. 1983. *Kulak Burun Boğazda Semptom ve Sendromlar*. Fatih Gençlik vakfı İşletmesi. İstanbul. s. 360.
- Uğur, K. Ş. Ve Gündüz, M. 2011. “Ses Bozukluklarında Ayırıcı Tanı”. *Kulak Burun Boğaz Dergisi Özel Sayısı*, Cilt/Vol:4, Sayı/No:2. www.turkiyeklinikleri.com. s.16.
- Zeren, M.A. 1995. *Müzik Fiziği*. Pan Yayıncılık. İstanbul. s.240.

EXTENDED ABSTRACT

People who have to rely on their voices in order to succeed in their professions are considered as “professional voice users”. If their voice quality is effected, their job performance will also be effected (Stemple, Glaze and Gerdemann, 2000;398). ‘ The power of dramatization using human voice, the technical quality of using the throat mechanisms reaches the highest level with the development towards the recreation with music required by the opera ... (Altar,1993;59). Until the 1920’ies there was no distinction between ‘popular’ and ‘classical’ song performances. After the twenties, since the popular singers started to use the microphone (this did not require reflection anymore) these two styles differentiated (Pleasants, 2004; 346).

The present study, addressing the use of the voice in ‘classical music’ and providing information on the basic issues necessary for singers of each genre, focuses mainly on the selection and education, categorization, evaluation, and performance conditions of professional voices.

The education and health of professional voices has gained importance and released many unknown facts with the studies made in the field of phoniatriy. Professional voices need besides healthy anatomic structures, perfect physiology laws operating suitable for song performances, also a good musical ear and material of high quality.

In order to provide a correct education of the voice the body has to be free of tension, the breath correct and supported with a correct position and articulation with a good tune in us. The singers have to make daily voice /vocal exercises. “These exercises are to be made initially to develop the voice, to attain flexibility and power, and later on to protect the acquired performance and reach perfection” (Sabar, 2008;33).

In order to bring voice education onto the right lane one has to know he voice to be educated. While coming to a decision, the range of the voice, timber, and register passages are to be defined well (Sabar, 2008;106).

In professional voices performance is very important. Therefore the conditions are either to be good or they have to be improved. Prior to the performance the voice has to be protected. One has not to shout and the same protection is to be taken in stiuations with high dynamic levels of noise such as driving, on the plane, in the train, or metro where only speaking exercises are to be held. During the performance and audition days one has not to speak much. Every singer has to learn a technique for “marking” (Miller, 1996;222). Prior performance tension is unavoidable. Therefore they have to develop techniques to keep this stress under control.

The anatomical and physiological structures of professional voices, voice features are to be defined before and after the educational process by an otorhinolaryngology specialist and a vocal trainer.

The education of professional is a long and arduous process necessitating the voice to gain flexibility and endurance, bringing out vocal features, acquiring the ability to perform music dynamics, and preparation for the roles and performances on the stage. A multidisciplinary approach including experienced vocal trainers and well equipped voice laboratories enabling the solution of voice problems and tracing voices is of utmost importance.